

OBRAZ LITERATURY W KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ PO ROKU '89

Pod redakcją Andrzeja Wernera i Tomasza Żukowskiego

iBL INSTYTUT BADAŃ
LITERACKICH PAN
WYDAWNICTWO
WARSZAWA 2013

STOWARZYSZENIE

PRO
CULTURA
LITTERARIA

Spis treści

WSTĘP	5
MARYLA HOPFINGER, <i>Literatura między sztuką a komunikacją</i>	7
Wizerunek literatury w kulturze werbalnej	7
Przełom 1989 roku	9
Odmiany literatury	12
Na tej samej scenie. Elementy nowego wizerunku/wizerunków	25
Summary	29
ANDRZEJ WERNER, <i>Rozwody i powroty</i>	30
Wejście kina w wysoki obieg kultury	33
Powinowactwa z wyboru	35
Związki twórców osobnych	40
Wzajemne relacje w latach siedemdziesiątych	41
Rozwód po wyzwoleniu	46
Przyczyny rozpadu związku małżeńskiego	48
Szanse reintegracji	52
Summary	55

Literatura w uścisku mediów

DARIUSZ NOWACKI, <i>Twarz i dzieło. Pisarze wśród mediów masowych</i> ...	59
Summary	76
TOMASZ ŻUKOWSKI, <i>HIT/KIT. Język krytyki literackiej w mass mediach</i>	77
Klub nowojorskiej bohemy	78
Czego nie widać	83
Próba przechwycenia	89
Summary	94

PRZEMYSŁAW CZAPLIŃSKI, <i>Literatura jest gdzie indziej</i>	95
Precedens	96
Masa na scenie	97
Pastisz i późna nowoczesność w Polsce	100
O wzniosłości nieczytania i trywialności czytania	103
Dzieło sztuki w dobie reprodukcji masowej	110
<i>Homo legens?</i>	116
Oswajanie masowości	123
Summary	125
ZBIGNIEW WALASZEWSKI, <i>Wiedźmin: pierwszy polski supersystem</i>	
<i>rozrywkowy</i>	126
Wzajemne oddziaływanie struktur fabularnych – literatura, film,	
gry komputerowe	126
Transmedialna narracja supersystemu rozrywkowego	129
Wiedźmin – literackie narodziny bohatera	134
Nieoczekiwana klęska zwizualizowanych opowieści	140
Wygrana w świecie interaktywnej audiowizualności	146
Summary	154
ANNA SOBOLEWSKA, <i>Fantastyka między cybernetyką a polityką. Mity</i>	
<i>polskiej fantastyki</i>	155
Zmierzch <i>science fiction</i>	155
Fandom i fantastyka multimedialna	158
W przestrzeni mitu	161
Polski cyberpunk	164
Fantastyka polityczna	167
Fantastyka psychologiczna	174
Fantastyka teologiczna	178
Eschatologia nieostateczna	183
Fantastyka i futurologia	186
Summary	188
ANDRZEJ SKRENDÓ, <i>Nieprofesjonalne świadectwa lektury</i>	190
Świadectwo lektury	190
Czytelność	194
Typologizacja	197
Wnioski	211
Summary	212

Dyskursy społeczne i polityzacja literatury

LESZEK SZARUGA, <i>Monologi konserwatywne kontra modernizacyjne dialogi</i>	215
Summary	236
KINGA DUNIN, <i>Polityka literatury</i>	238
Postpolityka i literatura	238
Granice polityki	242
Czy Olga Tokarczuk jest pisarką polityczną?	244
Literatura w poszukiwaniu nowej tożsamości	246
Polacy i obcy	247
Polak-katolik?	248
Władza i społeczeństwo	249
Kapitalizm – swój czy obcy?	250
Kobiety i geje	251
Polityka literatury	252
Summary	253
BŁAŻEJ WARKOCKI, <i>Świat poprzestawiany. Literatura, opowieści emancypacyjne i przełom epistemologiczny</i>	254
Pełzająca zmiana	254
Konieczne retrospekcje	257
Biografie, żaloba, symptom	263
Coming out story	268
Summary	277

Samoobrona literatury

BERNADETTA KUCZERA-CHACHULSKA, <i>Utwór literacki jako dzieło sztuki (na podstawie wybranych dyskusji publicznych, odnotowanych w polskich czasopiśmie po 1989 roku)</i>	281
Wprowadzenie	281
Iluzoryczność biegunów? (W zbliżeniu)	289
W przekroju, z dystansu... ..	301
Próba uogólnień	307
Summary	308
KRZYSZTOF UNIŁOWSKI, <i>Pisarz jako gwiazdor. Przypadek Jerzego Pilcha</i>	309
Summary	336

MAREK ZALESKI, <i>Literatura bez zobowiązań? O ludyczności w literaturze na przełomie wieków</i>	337
Summary	367
ELŻBIETA KISLAK, <i>Porcja polskiej pulpy. Kryminały pierwszej dekady nowego wieku między konwencją a próbami opisu rzeczywistości – rekonesans</i>	369
Summary	397
ELŻBIETA KISLAK, <i>Polska biografistyka: nowy kierunek?</i>	399
Summary	420
ZYGMUNT ZIĄTEK, <i>Reportaż jako literatura</i>	421
Summary	458
NOTY O AUTORACH	459
INDEKS NAZWISK	465